

Nincs menekvés, „megmentik” Portugáliát!

Éltető Andrea

Portugália éppen 19 évvel azután, hogy 1992. április 6-án csatlakozott az európai monetáris rendszer árfolyam-mechanizmusához, 2011. április 6-án gyakorlatilag államcsődöt jelentett. Jobban mondván, segítséget kért államadóssága finanszírozásához az Európai Unió segélyalapjából. Régen várt lépés volt ez, mivel a pénzpiacok már hónapok óta olyan magasan tartották mind a rövid, mind a hosszú lejáratú portugál államkötvények hozamfelárát, hogy az szinte kikényszerítette ezt a lépést. Már így is sokkal tovább tartott ez a folyamat, mint Görögország vagy Írország esetében.

Az elmúlt hetekben a hitelminősítő intézetek sorozatosan rontották Portugália megítélését. (Portugál közgazdászok feljelentést is tesznek majd a három legnagyobb hitelminősítő ügynökség ellen, mert gyanítják, hogy azok manipulálták a piacot, és összehangolták akcióikat.) A legvégső dőfést a legnagyobb portugál bankok okozták, amelyek úgy határoztak, hogy már nem vásárolnak tovább állampapírokat, nem folyósítanak hitelt a kormánynak.

Mindez azonban nem történt alaptalanul; a portugál kormány is hibáztatható. Egyrészt, mert eddigi reformjai nem hoztak kielégítő és hiteles eredményeket. Másrészt a segélykérést pusztán politikai okokból késleltették eddig, mert az a kormány bukását jelentette volna. De a kormány így is távozni kényszerült, mert kisebbségben nem tudott egyezsége jutni az ellenzékkel, és az leszavazta terveit a parlamentben.

A mintegy nyolcvanmilliárd eurós mentőcsomag szigorú IMF-es és EU-s vizsgálattal, átvilágítással is jár, sőt komoly reformfeltételekkel. A kiindulópont éppen az a szigorító intézkedéscsomag lehet, amit a portugál par-

lament március 23-án elutasított, és a kormány lemondásához vezetett. Az új kormánynak majd ennél még szigorúbb intézkedéseket is meg kell hoznia, ami adóemeléseket, az adókedvezmények eltörlését, a szociális kiadások lefaragását, a közalkalmazotti bérek csökkentését tartalmazza majd. Ezen kívül a munkaerőpiac és a közszféra alapos reformjára is szükség lesz. (A mintegy 900 közintézményre költött állami kiadások ötmilliárd eurót tettek ki 2010-ben.) Az állami költségvetés alapos átvilágítása tehát jól is jön, mert tisztázza a választópolgárok előtt, hogy hová is áramlanak a „pénzek”. A választásokat június ötödikére írták ki. Addig elég furcsa lesz a választási kampány, hiszen sok jót egyik párt sem ígérhet a lakosságnak, minthogy az új kormány kényszerpályán mozog majd.

A portugál államadósság tavaly a GDP 92,4 százalékára rúgott, s ez 160 éve a legmagasabb. A munkanélküliség 11 százalékos. Nincs növekedés, a versenyképesség gyenge. (Elgondolkodtató az is, hogy 1998 és 2008 között 700 ezren vándoroltak ki az országból, míg a szomszédos Spanyolországba ugyanezen idő alatt mintegy ötmillióan vándoroltak be). A szociális feszültségek és az állampolgári elégedetlenség pedig egyre nagyobb.

* * * * *

Eddig megjelent számaink megtekinthetők
és letölthetők a www.vki.hu honlapról